

Bocian

Ochrona bociana białego w latach 2014-2020

2020-10-05

Towarzystwo Przyrodnicze "Bocian" w ramach czynnej ochrony bociana białego na Mazowszu, w ścisłej współpracy z Urzędami Miast i Gmin, Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie oraz właściwymi, ze względu na lokalizację, zakładami energetycznymi w latach 2014- 2020 dokonało kompleksowego przeglądu bocianich gniazd na terenie wybranych mazowieckich gmin. Szczególną uwagę poświęciliśmy gniazdom zagrożonym (posadowionym bezpośrednio na słupach linii elektroenergetycznych oraz przeciążonym - zagrożonym upadkiem ze względu na swoją wielkość i ciężar) oraz potencjalnym miejscom gniazdowania tzn. pustym platformom gniazdowym, pozbawionym koniecznej wyściółki.

Realizacja programu czynnej ochrony bociana białego na terenie wybranej gminy, każdorazowo przeprowadzana jest w dwóch etapach:

Etap I:

- dokładny objazd wszystkich miejscowości w gminie w poszukiwaniu bocianich gniazd,
- sporządzenie dokumentacji fotograficznej każdego bocianiego gniazda,
- sprawdzenie dokładnej lokalizacji gniazda z uwzględnieniem systemu GPS,
- przeprowadzenie wywiadu z mieszkańcami posesji najbliższych bocianim gniazdom celem uzyskania informacji na temat szczegółów życia konkretnej bocianie rodziny, zwłaszcza informacji o sukcesie lęgowym bądź jego braku (to ostatnie szczególnie ważne jest w sytuacji przeprowadzania kontroli gniazd w gminie poza sezonem lęgowym).

Etap II:

-wystąpienie do wójtów lub burmistrzów miast i gmin z dokładnym raportem z przeprowadzonej kontroli bocianich gniazd na terenie kierowanej przez nich gminy.

W raporcie każdorazowo znajduje się szczegółowy wykaz gniazd zagrożonych, z podaniem ich dokładnej lokalizacji (zdjęcie, nazwa miejscowości, numer najbliższej gniazdu posesji). Raport zawiera zawsze naszą prośbę do władz gminy o wystąpienie do RDOŚ w Warszawie z wnioskiem o dostarczenie konkretnej ilości platform gniazdowych, zgodnie z przedstawioną listą gniazd do interwencji. W pismach do wójtów prosimy również o wystąpienie do właściwego, ze względu na lokalizację, zakładu energetycznego z analogicznym wnioskiem. Dotyczy to zazwyczaj sytuacji kryzysowych, w których potrzebna jest szybka interwencja. Proces rozpatrywania wniosków przez RDOŚ wraz z dostarczeniem platform gniazdowych trwa zwykle około roku, a zdarzają się sytuacje, w których nie można czekać. Energetycy również posiadają platformy gniazdowe i bardzo często montują je na zarządzanej przez nich infrastrukturze.

- w przypadku zagrożonych gniazd i potencjalnych miejsc gniazdowania znajdujących się na prywatnych posesjach (na słupach wolnostojących, kominach lub dachach budynków oraz drzewach) przeprowadzanie w rozmowach z właścicielami instruktażu co do sposobu i rodzaju koniecznych działań (odciążenie gniazda, wymoszczenie pustej platformy wyściółką, ułatwienie dolotu, złożenie wniosku do UG/UM o platformę gniazdową itd.).

We wspomnianych latach 2014-2020 działania ochronne zrealizowano na terenie następujących mazowieckich gmin:

2014/2015 - Czernice Borowe
- Nowe Miasto

2015/2016 - Grudusk

2015/2017 - Krasne
- Pułtusk

2015 - Nowy Duninów (brak informacji z UG o przeprowadzonych interwencjach)

2016/2017 i nast. - Chorzele (to gmina, gdzie wykazaliśmy ponad 200 bocianich gniazd, stąd prace przy gniazdach zagrożonych są prowadzone etapami)

2018/2019 - Pokrzywnica

2019/2020 - Winnica

2020 - Gzy (zakończyliśmy I etap).

Przykładowo w gminie Pokrzywnica zlokalizowaliśmy 77 gniazd i potencjalnych miejsc gniazdowania, z czego do interwencji (jako zagrożone) zakwalifikowaliśmy 23 - w tym:

11 gniazd posadowionych bezpośrednio na liniach elektroenergetycznych - do założenia platform z wyściółką,

7 gniazd - do odciążenia,
5 pustych platform - do wymoszczenia wyściółką;
w gminie Winnica zlokalizowaliśmy 60 gniazd i potencjalnych miejsc gniazdowania, z czego do interwencji (jako zagrożone) zakwalifikowaliśmy 23 - w tym:
14 gniazd posadowionych bezpośrednio na liniach elektroenergetycznych - do założenia platform z wyściółką,
3 gniazda - do odciążenia,
6 pustych platform - do wymoszczenia wyściółką.

Powyższe przykładowe dane nie obejmują gniazd i potencjalnych miejsc gniazdowania zlokalizowanych na prywatnych posesjach poza infrastrukturą energetyczną. Warto dodać, że dzięki współpracy z **Fundacją Orlen** i pozyskaniu dodatkowych funduszy na czynną ochronę bociana białego, zakupiliśmy 4 platformy gniazdowe wraz z elementami montażowymi. Będą one zamontowane w sezonie jesienno-zimowym. Dzięki kontaktom zdobywanym przy okazji realizacji ww. programu, udało się uratować kilkadziesiąt bocianów białych (głównie młodych) zarówno w bezpośrednich akcjach interwencyjnych, jak również we współpracy z pracownikami gminnych Wydziałów Ochrony Środowiska. Część z uratowanych ptaków trafiła do Ptasiego Azylu w warszawskim ZOO pod fachową opiekę Pani dr nauk wet. Agnieszki Czujkowskiej i jej zespołu. Pozostałe ptaki wymagające pomocy, uzyskały ją w innych ośrodkach rehabilitacji.

Bocian biały jest swoistą wizytówką Polski, jej przyrodniczym symbolem. Pozostaje pod ścisłą ochroną zarówno prawa krajowego, jak i Unii Europejskiej. To ptak ceniący bliskość ludzi i często zależny od ludzkiej pomocy. Przez zdecydowaną większość Polaków jest odbierany bardzo pozytywnie. Przy odrobinie zaangażowania i empatii możemy wspólnie wiele zrobić, by poprawić jego sytuację na terenie Polski, tym bardziej, że pozostając gatunkiem jeszcze dość licznym, od lat notuje spadek liczebności na obszarze naszego kraju.

Za dotychczasową współpracę dziękujemy władzom wskazanych wyżej gmin, pracownikom Wydziałów i Referatów Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, kierownictwu i pracownikom firm Energa-Operator Płock S. A. Rejon Energ. Ciechanów oraz PGE-Dystrybucja (post. energ. Chorzele).

Autor tekstu i zdjęć: **Krzysztof "Bocian" Szelhaus** (*przyp. red. wolontariusz i wielki miłośnik bociana białego, prace na rzecz ochrony gatunku wykonuje społecznie w swoim wolnym czasie*)

Pamiętaj, że możesz przekazać punkty ORLEN VITAY na ochronę bociana białego!

Załączniki do pobrania

- orlen_ochorna_bociana.jpg [30 KB]